

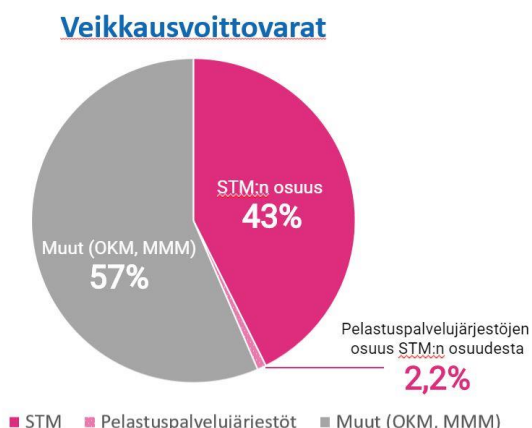
Pelastuspalvelujärjestöjen mahdollisuus auttaa häiriötilanteissa ja kehittää varautumista varmistettava

Rahapelituotoilla rahoitettavien yleishyödyllisten toimintojen uutta rahoitusmallia koskeva yhteisymmärrysmuistio julkaistiin 8.2.2022. Muistiossa ei huomioida sitä, että pelastuspalvelujärjestöjen keskeisten toimintojen järjestäminen voi olla vaakalaudalla ilman niille korvamerkittyä rahoitusta. Pelastuspalvelujärjestöillä rahoituksen pienikin heikentäminen hankaloittaa kansalaisten varautumisen kehittämistä ja ihmisten pelastamista. **Jo nyt on rahoituspäätöksiä, jotka uhkaavat toimintaa.**

Muulla rahoituksella ei usein voida paikata STEA-vajetta rahoitusehtojen takia

Pelastuspalvelujärjestöt huolehtivat STEA-rahoituksen turvin muun muassa kansalaisten varautumisen tutkimisesta, pelastustoiminnan vapaaehtoisten kouluttamisesta, turva- ja suojarusteiden hankkimisesta sekä pelastuspalvelun koordinaatiosta ja kehittämisestä. Järjestöt saavat toimintaansa myös muuta tukea, mutta STEA-avusteisia toimintoja ei nykyisellään voi siirtää muun rahoituksen alle rahoitusehtojen takia.

Esitämme, että STM:n Veikkausvoittovaroja koskevista määrärahoista eli 43 prosentin osuudesta allokoidaan **2,2 prosenttia pelastuspalvelujärjestöille**. Suuruusluku tulee hallituksen esityksestä 197/1999 vp. Rahoituksen varmistamisella kunnioitetaan koko hallituksen esityksen henkeä sekä turvataan kansalaisille keskeiset pelastuspalvelutoiminnot ja kansalaisten varautumisen kehittäminen.

Rahoituksen väheneminen voi johtaa toimintojen alasajoon ja vaarantaa pelastuspalvelujärjestöjen toiminnan jatkuvuutta ja ennakoitavuuden parantamista.

Viranomaisien auttaminen häiriötilanteissa, varautumisen tutkiminen ja pelastuspalvelun kehittäminen tarvitsevat vakaan, ennakoitavan rahoituksen.

2,2 % osuus STM:n määrärahoista vahvistaa kriisinkestävää Suomea.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestölle myönnetty STEA-avustus Kansalaisten omatoimisen varautumisen kehittämiseen ja viestintään on pienentynyt viime vuosina merkittävästi. Lisäksi alueelliset pelastusliitot eivät ole saaneet riittävää rahoitusta varautumiseen. Myös Lentopelastusseuran toiminta on vaarassa STEAn rahoituspäätöksen (0 euroa) takia. Järjestöt ovat huolissaan siitä, että kehitys jatkuu.

Kriisit ja häiriötilanteet lisääntyvät – viranomaisresursseilla ei korvata järjestöjen työtä

Lähitulevaisuudessa monet häiriötilanteet, kriisit ja väestön ikääntymiseen liittyvät haasteet kasvavat. Muistisairaudet lisääntyvät ja vuonna 2030 noin 25 % suomalaisista on yli 65-vuotiaita, mikä vaikuttaa erityisen tuen tarpeeseen häiriötilanteissa ja onnettomuuksissa sekä eksymisten määrään.

Yhteiskunnan haavoittuvuuden kasvaminen ja ilmastonmuutos vaikuttavat häiriötilanteiden ja sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen. Tarve pelastaa ihmisiä maata, ilmaa ja vettä pitkin sekä kehittää kansalaisten varautumista ei vähene. **Viranomaisvoimat eivät riitä korvaamaan järjestöjen tekemää työtä.**

Järjestöjen rahoituksen turvaamiseen on kiinnitetty huomiota valtioneuvoston raportissa

”Tärkeintä rahoituksen uudistamisessa on, että järjestöjen rahoitus nykyisessä laajuudessaan turvataan, jotta niiden tekemä työ ei missään nimessä vaarannu.”

”Sekä järjestöt että viranomaiset kaipaavat turvallisuuden kannalta tärkeiden järjestöjen rahoituksen turvaamista useaksi vuodeksi kerrallaan.”

Lähde: Jalava et al. (2017)

[Kolmas sektori viranomaisten turvallisuustoiminnan tukena](#)

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 75/2017

Mitä ovat pelastuspalvelujärjestöt, jotka tarvitsevat 2,2 % STM:n osuudesta?

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö tutkii, kehittää ja viestii kansalaisten varautumiseen ja pelastuspalvelutehtävien vapaaehtoistoimintaan liittyen.

Alueelliset pelastusliitot ovat SPEKin jäseniä. Ne muun muassa kouluttavat kansalaisille turvallisuus- ja varautumistaitoja.

Suomen Lentopelastusseura kouluttaa vapaaehtoisia ja ylläpitää jatkuvaa valtakunnallista valmiutta avustukseen viranomaisia erilaisissa häiriötilanteissa, joihin tarvitaan ilma-aluksia.

Suomen Meripelastusseura on valtakunnallinen vapaaehtoisten meri- ja järvipelastusyhdistysten keskusjärjestö, joka mm. pelastaa ja avustaa merihätään joutuneita ihmisiä merialueilla ja sisävesillä.

Suomen Pelastuskoiraliitto kehittää pelastuskoiratyötä yhdessä poliisin, palo- ja pelastusviranomaisten sekä muiden pelastusalan järjestöjen kanssa.

Suomen Palveluskoiraliitto on palvelus- ja pelastuskoiratoiminnan keskusjärjestö, joka kouluttaa koiria ja niiden ohjaajia kansalaisten ja viranomaisten tueksi sekä normaali- että poikkeusoloihin.

Yllä mainitut järjestöt ovat osa Vapepaa. **Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa)** on 52 järjestön verkosto, jonka hälytysryhmät tukevat viranomaisia onnettomuuksissa, kadonneen ihmisen etsimisessä, evakuoinneissa ja muissa kriisitilanteissa.

